

УХВАЛА ДРУГОГО СЕНАТУ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Польового Юрія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів частини третьої статті 59 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“, статей 11, 21 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“

Київ
23 листопада 2022 року
№ 33-у(II)/2022

Справа № 3-161/2021(334/21)

Другий сенат Конституційного Суду України у складі:

Головатий Сергій Петрович (голова засідання),
Городовенко Віктор Валентинович,
Лемак Василь Васильович,
Мойсик Володимир Романович,
Первомайський Олег Олексійович,
Сліденко Ігор Дмитрович,
Юровська Галина Валентинівна (доповідач),

розглянув на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Польового Юрія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів частини третьої статті 59 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ від 28 лютого 1991 року № 796–XII (Відомості Верховної Ради Української РСР, 1991 р., № 16, ст. 200) зі змінами, статей 11, 21 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“

від 9 квітня 1992 року № 2262–ХІІ (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 29, ст. 399) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Юровську Г.В. та дослідивши матеріали справи, Другий сенат Конституційного Суду України

у с т а н о в и в:

1. До Конституційного Суду України звернувся Польовий Ю.В. із клопотанням перевірити на відповідність статтям 3, 8, 9, 16, 17, 19, 22, пунктам 1, 6 частини першої статті 92, частинам другій, третій статті 124, частині першій статті 129, статтям 147, 150, 151² Конституції України приписи частини третьої статті 59 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ від 28 лютого 1991 року № 796–ХІІ в редакції до внесення змін Законом України «Про внесення змін до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ щодо підвищення рівня пенсійного забезпечення окремих категорій осіб» від 29 червня 2021 року № 1584–ІХ (далі – Закон № 796), статей 11, 21 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“ від 9 квітня 1992 року № 2262–ХІІ зі змінами (далі – Закон № 2262).

Згідно з частиною третьою статті 59 Закону № 796 „особам, які брали участь у ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, інших ядерних аварій та випробувань, у військових навчаннях із застосуванням ядерної зброї під час проходження дійсної строкової служби і внаслідок цього стали особами з інвалідністю, пенсія по інвалідності обчислюється відповідно до цього Закону або за бажанням таких осіб – з п'ятикратного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня відповідного року“.

Статтею 11 Закону № 2262 встановлено, що «умови, норми і порядок пенсійного забезпечення військовослужбовців, осіб, які мають право на пенсію

за цим Законом, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, визначаються Законом України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ і цим Законом».

У статті 21 Закону № 2262 визначено, що „пенсії по інвалідності військовослужбовцям, особам, які мають право на пенсію за цим Законом призначаються в таких розмірах:

а) особам з інвалідністю внаслідок війни I групи – 100 процентів, II групи – 80 процентів, III групи – 60 процентів відповідних сум грошового забезпечення (заробітку);

б) іншим особам з інвалідністю I групи – 70 процентів, II групи – 60 процентів, III групи – 40 процентів відповідних сум грошового забезпечення (заробітку)“.

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається, що Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду, розглянувши у порядку спрощеного позовного провадження зразкову адміністративну справу за позовом Шабельника М.В. до Головного управління Пенсійного фонду України в Харківській області про визнання бездіяльності протиправною, зобов'язання вчинити певні дії та стягнення суми несплаченої йому частини пенсії, рішенням від 20 травня 2020 року відмовив у задоволенні позовних вимог.

Велика Палата Верховного Суду, розглянувши апеляційні скарги Шабельника М.В. та осіб, які приєдналися до його апеляційної скарги, зокрема Польового Ю.В., постановою від 21 квітня 2021 року залишила їх без задоволення, а рішення Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 20 травня 2020 року – без змін.

Польовий Ю.В. стверджує, що частина третя статті 59 Закону № 796, статті 11, 21 Закону № 2262, застосовані в постанові Великої Палати Верховного Суду від 21 квітня 2021 року, не відповідають статтям 3, 8, 9, 16, 17, 19, 22, пунктам 1, 6 частини першої статті 92, частинам другій, третій статті 124, частині першій статті 129, статтям 147, 150, 151² Конституції України.

Обґрунтовуючи свої твердження, автор клопотання цитує приписи Конституції України, законів України, посилається на рішення Конституційного Суду України, практику Європейського суду з прав людини, а також на судові рішення, у тому числі й у справі Шабельника М.В., а саме на рішення Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 20 травня 2020 року, постанову Великої Палати Верховного Суду від 21 квітня 2021 року.

У конституційні скарги Польовий Ю.В. висловив також клопотання про поновлення пропущеного строку подання конституційної скарги, підставою для поновлення якого є те, що повний текст постанови Великої Палати Верховного Суду від 21 квітня 2021 року він отримав після 13 травня 2021 року.

2. Другий сенат Конституційного Суду України, розглядаючи питання щодо відкриття або відмови у відкритті конституційного провадження у справі у зв'язку з постановленням неодностайно Першою колегією суддів Другого сенату Конституційного Суду України Ухвали від 19 жовтня 2022 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі на підставі пунктів 1, 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“, виходить із такого.

2.1. Відповідно до статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону, та якщо з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі положення), сплинуло не більше трьох місяців (абзац перший, пункт 2 частини першої); як виняток, конституційна скарга може бути прийнята поза межами вимог, установлених пунктом 2 частини першої цієї статті, якщо Конституційний Суд України визнає її розгляд необхідним із мотивів суспільного інтересу (частина друга); якщо суб'єкт права на конституційну скаргу пропустив строк подання конституційної скарги у зв'язку з тим, що не

мав повного тексту судового рішення, він має право висловити у конституційній скарзі клопотання про поновлення пропущеного строку (частина третя).

Другий сенат Конституційного Суду України з огляду на доводи, наведені Польовим Ю.В., вважає, що строк подання конституційної скарги підлягає поновленню.

2.2. Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу; конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (частина перша, пункт б частини другої статті 55); конституційна скарга вважається прийнятною за умов її відповідності вимогам, передбаченим статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається, що судовим рішенням, яким відмовлено у задоволенні апеляційної скарги Польового Ю.В., є постанова Великої Палати Верховного Суду від 21 квітня 2021 року. Це судове рішення є остаточним у справі Польового Ю.В., оскільки згідно з пунктом 1 частини п'ятої статті 328 Кодексу адміністративного судочинства України постанова суду апеляційної інстанції у справах, рішення у яких підлягають перегляду в апеляційному порядку Верховним Судом, не підлягає касаційному оскарженню.

Приписи статей 11, 21 Закону № 2262 не були застосовані в остаточному судовому рішенні у справі Польового Ю.В. Отже, конституційна скарга в частині порушення питання щодо перевірки на відповідність Конституції України оспорюваних приписів Закону № 2262 не відповідає вимогам частини першої

статті 55, абзацу першого частини першої статті 56 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

У конституційній скарзі не вказано, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування Закону № 796. Польовий Ю.В. цитує припис частини другої статті 8 Закону України „Про Конституційний Суд України“, юридичні позиції Конституційного Суду України, висловлені у рішеннях від 17 липня 2018 року № 6-р/2018 та від 7 квітня 2021 року № 1-р(II)/2021, стверджує про невиконання цих рішень та наголошує, що органи Пенсійного фонду України та Верховний Суд „вважають і тлумачать норми законів таким чином“, що підлягає застосуванню редакція Закону № 796, яка втратила чинність. Зазначене не є обґрунтуванням тверджень щодо неконституційності частини третьої статті 59 Закону № 796 у розумінні пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі за пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 36, 55, 56, 62, 67, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 54 Регламенту Конституційного Суду України Другий сенат Конституційного Суду України

у х в а л и в:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Польового Юрія Володимировича щодо відповідності Конституції України (конституційності) приписів частини третьої статті 59 Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи“ від 28 лютого 1991 року № 796–XII зі

змінами, статей 11, 21 Закону України „Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб“ від 9 квітня 1992 року № 2262–ХІІ зі змінами на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

